

Vragen: Voortgangrapportage Energietransitie Rijswijk september 2020 en Plan van aanpak Transitievisie Warmte Rijswijk.

Vragen CDA

Mohamed el Majjaoui
Raadslid CDA Rijswijk.

1. In de bijlage van het PvA is te lezen dat er achtmaal uitgangspunten vastgelegd zijn voor de energietransitie. 1 van die punten: Betaalbaarheid: De Rijswijkse energietransitie vindt plaats tegen de laagst mogelijke maatschappelijke kosten. We starten daarom gefaseerd en alleen daar waar de slagingskans optimaal is. We streven naar woonlasten-neutraliteit. Speciale aandacht heeft de gemeente voor groepen die zelf moeilijk kunnen investeren.

Vraag: Kunt u concreet aangeven welke aandacht er precies bedoeld wordt? Wordt er subsidie verleend aan deze doelgroep (leningen verstrekken) of gaat de gemeente zelf de betreffende woningen isoleren om te kunnen voldoen, of wordt deze doelgroep ontzien/gedoogd?

Antwoord: We hebben hier met name over huurders bij corporaties. We werken nauw samen met de corporaties. De corporatie hebben nog geen concreet plan hoe ze hun gehele vastgoed kunnen verduurzamen. Ze hebben ook nog geen uitgewerkt plan liggen over de financierbaarheid van de energietransitie-opgave. Het financieringsarrangement dat vanuit het Rijk beschikbaar is om de woningen van het aardgas te halen, is op dit moment ook nog ontoereikend. In het kader van het opstellen van de Transitievisie Warmte zullen we wel in over overleg met de corporaties ingaan op dit financieringsvraagstuk.

2. Blz. 2 is het volgende te lezen: Haalbaarheid: We doen wat haalbaar is. Het voldoen aan de wettelijke eisen is al een enorme operatie op zichzelf. De eerdere ambitie om al in 2040 een energie-neutrale gemeente te zijn, is simpelweg niet realistisch.

Vraag: U stelt dat de eerdere ambitie om al in 2040 energie neutraal te zijn niet haalbaar is. In de wetenschap dat de gestelde doelen (en zoals is vastgelegd) al in 2050 dienen te zijn gerealiseerd (deadline). Kunt u mij aangeven, welk "percentage" zouden we dan wel kunnen verwachten in 2040?

Antwoord: In het klimaatakkoord is 49% reductie in 2030 afgesproken. Dat wordt waarschijnlijk 55% in 2030 met de nieuwe afspraken in Europa. In 2050 stoten we geen CO₂ meer uit. We willen niet vooruitlopen op de plannen en nu uitspraken doen over percentages in 2040. We moeten ons nu concentreren op 2030. En dat vergt al een grote inspanning.

3. Blz. 9. Er bestaan momenteel 2 groepen genaamd: Projectgroep en Stuurgroep. Nu wordt er weer een adviesraad in het leven groepen om het college te adviseren.

Vraag: Naast een wirwar aan verschillende (project) groepen, heb ik de indruk dat er een onoverzichtelijk geheel hierdoor kan ontstaan. Zijn de functies goed afgebakend? De ervaring leert bij een eventueel afbreukrisico, dat eenieder zich distantieert en geen verantwoordelijkheid wil dragen?

Antwoord: Het werken in stuurgroep (bestuurlijk) en werkgroep (ambtelijk) is een normale werkwijze om tot gedragen stukken te komen. De Adviesraad voegen we toe. Dit is vanuit de participatie-oogpunt. We zien bij bewoners en enkele organisaties ook de bereidheid om mee te denken. Omdat de associatie is bij klankbordgroep dat deze alleen reageert op stukken, hebben

we gemeend om er een meer onafhankelijke groep van de te maken. Wij werken nog aan een voorstel om de rol en taken van deze adviesgroep nader te beschrijven. Wij komen hierover binnen enkele maanden met een afzonderlijk voorstel naar uw raad toe. Als u ons kaders mee wil geven dan horen wij dat graag.

4. Vraag: Aansluitend hierop merk ik op dat er verschillende partners zitting nemen in de stuurgroep (of nog in oprichting) die (economische/financiële/of andere) belangen bij het project hebben. Kunt u mij bevestigen (proactief) dat er geen sprake is van belangenverstrengeling? Is er getoetst of de partijen/functies (niet) met elkaar verenigbaar zijn?

Antwoord: We werken samen met partijen omdat zij ook specifieke kennis kunnen inbrengen. Tegelijkertijd speelt ook dat als je samenwerkt met andere partijen er vanzelf ook andere belangen op tafel komen, zoals financiële. We werken samen om te komen tot een gezamenlijk afgewogen plan. Ieder vanuit zijn of haar expertise en belang, maar wel met een gezamenlijk doel. Als dit leidt tot nieuw beleid of plannen, zal dit altijd door het college en uw raad moeten worden vastgesteld en kunt u beoordelen of het maatschappelijk belang gewaarborgd is.

5. Op Blz. 5 is te lezen dat er geen financiële/juridische garanties gegevens kunnen worden op dit moment. Ik lees dit als een "onzekerheidsfactor"?

Vraag: Hoe wilt u met dit idee in zee gaan met het participatieproces, vooral als het gaat om de garanties omtrent warmtelevering en de afspraken met de belangrijkste partner Gasunie?

Antwoord: *Inmiddels is bekend dat het investeringsbesluit is uitgesteld tot mei 2021. Voor de uitvoeringsplanning heeft dit niet direct een gevolg. Deze zin, over de financiële juridische garanties, heeft betrekking op dat wij als gemeente nu geen financiële garanties kunnen afgeven. Dit heeft ermee te maken dat wij, op onze beurt, geen financiële bindende afspraken kunnen maken over de afname van warmte, omdat wij als gemeente geen warmtebedrijf zijn of hebben. Wij zijn formeel geen contractpartij in de warmtetransitie. Wij moeten nog met u als raad in gesprek over de Transitievisie Warmte en onze rol daarbinnen. We zouden te veel voor de muziek uitlopen als we nu met Gasunie afspraken maken. Wel is er bereidheid om een intentieverklaring met elkaar te ondertekenen waarin we meer ingaan op de proceskant van het vraagstuk.*

6. Op Blz. 6 is te lezen dat er een WoonWijzerwagen in de wijk komt. Doel is om burgers te voorzien van algemene informatie over de energietransitie.

Vraag: Worden de burgers ook geholpen over hun specifieke vraagstukken of de uitzonderlijke casussen? Hebben de dienstverleners voldoende juridische en technische expertises? Zijn zij goed in staat het draagvlak te vergroten bij sceptische en bezorgde inwoners over deze ontwikkelingen? Wordt er tussentijds geëvalueerd over de bereikte resultaten?

Antwoord: *Ja, het is inderdaad de bedoeling dat burgers met specifieke vragen, individueel antwoord kunnen krijgen. Als er echt uitgebreid maatwerkadvies wordt gevraagd, dan zullen daar wel kosten aan verbonden zijn. De ervaring leert dat veel vragen in specifieke casussen wel beantwoord kunnen worden door een energieloket. Afgelopen jaren deed de Woonwijzerwinkel de advisering. Inmiddels hebben we met een andere dienstverlener Regionaal Energieloket afspraken gemaakt. Zij hebben zeer ruime ervaring in het land en staan vele 10-tallen gemeenten bij (o.a. Amsterdam en Delft). Ze kunnen en gaan ook bedrijven adviseren. We zullen het nieuwe loket voortdurend evalueren om de dienstverlening af te stemmen op de wensen. Er is nu een afspraak gemaakt voor 2 jaar met een verlenging van 2 jaar. Het loket geeft antwoord op praktische vragen. Uit de enquête die op dit moment loopt, blijkt dat veel bewoners nog met vele*

vragen zitten over bijvoorbeeld isolatie. Het bieden van antwoorden op vragen is belangrijk voor het vergroten van het draagvlak.

7. Blz. 7 Geconcludeerd wordt dat warmtenet in Rijswijk kansrijk is. Maar u geeft aan dat er ook risico's zijn.

Vraag: Zijn deze risico's voor de Markt of de Gemeente? En kunt u dit concreet toelichten over welke risico's hebben we het?

Antwoord: We kunnen niet stellen dat er geen risico's zullen voordoen voor de gemeente. Bij een ontwikkeling is er altijd sprake van risico's. Wat de risico's zijn hangt, mede af van de wijze van ontwikkelen en de rol van de gemeente. Daar komen we nog met u over te spreken in het kader van de Transitievisie warmte. Het ontbreken van de Wet Collectieve Warmtevoorziening vormt op dit moment ook een risico.

8. De planning is dat de Wet collectieve warmtevoorziening op 1 januari 2022 ingaat. Deze wet zal dan o.a. alles rondom beoogde WarmtelinQ oftewel Leiding door het Midden regelen dan wel in goede banen leiden. Gezien de complexiteit van deze wet en de hoeveelheid consultatiereacties, tegelijkertijd de realisatie van WarmtelinQ in volle gang is onderzoek/vergunningstraject/uitvoering).

Vraag a: Hoe kunnen we dit op elkaar rijmen?

Even een zijspoor over de omgevingswet, dit stelt straks ook allerlei eisen, met name over de verplichting om alle (geschikte) daken vol zonnepanelen te leggen door ondernemers. Zoals bekend zal de Omgevingswet extra bevoegdheid aan de gemeenten geven in het herziene Besluit bouwwerken leefomgeving (Bbl).

Vraag b.: Is de gemeente goed voorbereid op al deze veranderende wetgevingen? Hoe zorgt u ervoor dat u niet achterloopt en bij blijft? In hoeverre anticipeert de gemeente in deze ontwikkelingen, zodat burgers/ondernemers niet achteraf geconfronteerd worden met verplichtingen dan wel taken?

Antwoord a: *De Wet Collectieve Warmtevoorziening (WCW) is nog niet gereed. Het is onzeker of de wet, zeker nu het kabinet demissionair is, nog door dit kabinet wordt aangeboden aan de Tweede kamer. Hierover komt binnenkort meer duidelijkheid. Dat de ontwikkeling van WarmtelinQ gewoon doorgaat, heeft te maken dat hiervoor geen wet nodig.*

Antwoord b.: *Ja, de gemeente doet haar best om de ontwikkelingen goed te volgen. De energietransitie is een nieuwe taak en er veranderen veel zaken. Het op peilhouden van de kennis vergt zeker de komende jaren aandacht. We houden ons kennisniveau op dit moment op verschillende manieren op peil, bijvoorbeeld door het bijwonen van kennisbijeenkomsten en cursussen. In de regio wordt veel kennis met elkaar gedeeld.*

9. Blz. 8. De gemeente heeft subsidie toegekend gekregen. Deze subsidie heeft tot doel om de voorbereidingskosten voor het treffen van maatregelen om het vastgoed te verduurzamen, grotendeels te vergoeden. Hierdoor blijven de risico's laag voor de aanvragende partijen. De lokale woningcorporaties, VvE's, eigenaren van het gemeentelijke vastgoed alsook van het andere maatschappelijk vastgoed kunnen projectvoorstellen indienen voor deze subsidie.

Vraag: Hoe wordt dit, vooral aan de particuliere eigenaren van woningen gecommuniceerd? Welke voorwaarden worden gesteld aan de verdeling (in evenredigheid) van deze subsidie? (wie het eerst komt, het eerst maalt)?

Antwoord: Deze subsidie is niet geschikt voor particulieren. Wel voor grotere partijen zoals door u zijn genoemd.

10. Blz. 9. Wij starten dit najaar om inzichtelijk te maken wat de energietransitie betekent voor scholen. Dit zal als input gaan dienen voor het nieuwe integraal huisvestingsplan scholen dat wordt opgesteld.

Vraag: Als ik mijn “Gezond Boeren Verstand” mag gebruiken voldoet een groot deel van de scholen in Rijswijk niet aan de duurzaamheidscriteria, voor wat betreft de gebouwen. M.i. is de enige goedkope optie, slopen. Hoe gaat u dit organiseren aangezien nu al een tekort is aan onderwijshuisvesting?

Antwoord: Slopen is zeker niet altijd de beste optie. Onlangs heeft het college, mede op verzoek van uw raad, de investering goedgekeurd voor het opknappen van de Snijderschool. Dit zal gepaard gaan met een groot aantal maatregelen die het energieverbruik verlaagt. Een mooi voorbeeld hoe het ook kan.

11. Blz. 10. Er wordt in de voortgangrapportage “Energietransitie Rijswijk september 2020” voldoende gesproken over warmtelevering. Behalve het realiseren van Zonne-energie op een gemeentelijk dak, komt elektriciteitslevering waaronder Zonne-energie zeer summier aan bod. Zoals nu bekend is, kan de gemeente vanaf 2022 ondernemers verplichten hun daken vol zonnepanelen te leggen. Dit is opgenomen in de (beoogde) Omgevingswet, en ook het Besluit bouwwerken leefomgeving. Hierdoor krijgt de gemeente extra bevoegdheden. Vooral een steviger instrument in handen om de energietransitie af te dwingen voor panden met ‘industriefuncties en overige gebruiksfuncties’. Gemeente heeft straks de mogelijkheid met maatwerk om onbenutte daken van de bedrijfspanden te laten voorzien van zonnepanelen of (zonnecollectoren). Gebouweigenaren mogen zelf bepalen of ze de opgewekte zonnestroom ter plekke gebruiken of aan het net terug leveren. Ook kunnen ze ervoor kiezen een derde partij, denk aan een energiecoöperatie, in te schakelen om hun duurzame pv-dak in te richten en te exploiteren. Ook daken die niet geschikt zouden zijn voor Zonne-energie, deze te transformeren naar groene daken. Dit in het kader van klimaatadaptatie, en zo ook een bijdrage te kunnen leveren aan klimaatdoelen. Kortom, de gemeente kan in elk geval aansturen op het duurzaam gebruik van daken op industriegebouwen.

Vraag: Wordt er nog aan het bovenstaande aandacht besteed? Met name om bedrijfsterreinen, zoals Plaspoelpolder te verduurzamen? Wanneer en hoe worden ondernemers/eigenaren hiervan op de hoogte gesteld?

Antwoord: Ja, hier zal aandacht voor zijn. Echter we moeten wel wachten tot de wetgeving er is. De consultatie van het “Besluit bouwwerken leefomgeving” is loopt nog. Wel zullen de we dit jaar gebruiken om te onderzoeken hoe we de duurzame opwek van elektriciteit kunnen vergroten in Rijswijk en met name in de Plaspoelpolder. Dit ook in het kader van de uitvoering van de RES.

Vragen Wij

12. Hoe verwacht de gemeente draagvlak te genereren voor de uitvoering? (Plan van Aanpak)

Antwoord: Op meerdere wijze werken we aan meer draagvlak:

- *Bewoners hebben behoefte aan meer informatie. Dit betekent dat we veel gaan communiceren en veel informatie gaan geven. Bijvoorbeeld via www.rijswijkschakeltover.nl (gelinkt via de gemeentesite) en op alle andere denkbare wijze*
- *Bewoners met vragen gericht helpen. Het Energieloket ondersteunt ons in maatwerk adviseren voor bewoners en bedrijven*
- *In de communicatie en informatie bewoners en bedrijven erop wijzen dat ze nu al maatregelen kunnen treffen die ook geld kunnen opleveren. Bijvoorbeeld zonnepanelen, maar ook isolatie*
- *Wijzen op de bestaande subsidies*
- *In overleg met corporaties om te komen tot afstemming van plannen*
- *Instellen Adviesraad*
- *Rondje langs alle wijken om deel informatie te geven maar ook te horen wat inwoners nodig hebben*

13. Weet Rijswijk al hoeveel energie bespaard kan worden? Wellicht via een aantal haalbaarheid scenario's? (IB 139 Voortgang energietransitie)

Antwoord: Wij weten dat nog niet. Maar in algemene zin zien we in Nederland dat er gemiddeld 1,4% aardgas per jaar wordt bespaard. Dat gaat natuurlijk in spongen. Namelijk op momenten dat de woning wordt opknapt. Gezien het woningbestand in Rijswijk is 20-30% reductie over 20 jaar realiseerbaar.

14. Elena subsidie, hoe zorgt de gemeente ervoor dat inwoners, vve's en woningcorporaties op tijd hiermee aan de slag kunnen? Is er een campagne om dit onder de aandacht te brengen? Om ervoor te zorgen dat de partijen die echt hulp nodig hebben bij het verduurzamen, dat zij die ook krijgen. Want, juist de mensen met weinig ruimte om te verduurzamen verdienen extra aandacht vanuit de gemeente om dit toch mogelijk te maken voordat een verplichting ze dwingt tot kosten die ze eigenlijk niet kunnen dragen.

Antwoord: De Elena-subsidie is niet voor individuele inwoners geschikt. De woningcorporaties zijn nauw betrokken geweest bij het opwerken van de aanvraag. Met een aantal VvE's is contact gelegd over de mogelijkheid van de inzet van de Elena-subsidie. Het gaat hier om VvE's die al betrokken waren bij een eerder traject. We zijn nu in gesprek met 3 VvE's om te kijken wat Elena voor hen kan betekenen. Met die ervaring kunnen we ook breder kijken.

15. Heel goed dat er gewerkt wordt aan de warmtevisie. Verstandig om binnen de scope rekening te houden met de planning tot en met 2050. Uitvoering en voortgang is nog niet duidelijk, snap ook dat dit nog lastig is. Mogelijk dat een startpunt is: Vanaf de invoer een lineaire aanpak tot het door het Rijk gestelde doel. (IB 179 PvA Transitie Visie Warmte)

Vraag: Hoe wordt rekening gehouden met de keuzemogelijkheden van inwoners?

Antwoord: We zijn het met u eens dat de Transitievisie Warmte een startpunt is. Bepalend zal ook zijn wat er nu in de Wet Collectieve Warmtevoorziening komt te staan. De wet zal de bandbreedte aangeven van de echte keuzemogelijkheden en de afdwingbaarheid van maatregelen. De keuze die mensen nu wel hebben is de keuze om het energieverbruik om laag te brengen en de keuze om bijvoorbeeld zonnepanelen te installeren. Ook individuele oplossingen die leiden tot het afkoppelen van aardgas zijn nu al te nemen door bewoners en bedrijven. Dus er zijn nu al keuzes te maken waar bewoners bedrijven geen spijt van hoeven te krijgen, ook wel de no regret-maatregelen genoemd.